

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 48 K
Félévre 24 K
Negyedévre 12 K
Egy hónapra 4 K
Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 21. szám.

Péntek, január 25.

A király Budapesten.

Budapest, január 25. Ófelsége Károly király ma reggel 7 órakor a nyugati pályaudvaron Budapestre érkezett. A király igen jókedvűen szállott ki az udvari különvonat szalonkocsijából. Tolnay Kornél, a Máv. elnökigazgatójával, Bárczy István polgármesterrel és Sándor László főkapitánnyal kezet fogott. Bárczytól Budapest zsirellátása és élelmezése ügye, Sándor főkapitánytól pedig a legutóbbi munkásmozgalmak és a szocialista pártvezetőség lemondásának oka iránt érdeklődött.

A pályaudvar előtt összegyűlt tömeg lelkesen megéljenezte az uralkodót, aki kegyesen fogadta a tömeg óvációját.

Háromnegyednyolc órakor a király 24 tagú kíséretével a városba hajtatott. Negyed órával később megérkezése után kihallgatáson fogadta Wekerle Sándort. Az audiencia sokáig tartott.

Fél tíz órakor jött ki Wekerle a királytól. A reá várakozó újságíróknak ennyit mondott: „Minden rendben lesz.“ Arra a kérdésre, hogy mikor mutatkozik be a kormány, ezt válaszolta: — **Holnap a királynak, a képviselőháznak később.**

Wekerle a kihallgatás után a miniszterelnökségre ment.

Budapest, jan. 25. A király budapesti tartózkodása alatt több vezető politikust kihallgatáson fog fogadni. Így Apponyit, Andrássyt és mint hírlík Károlyi Mihály grófot is.

Apponyi Albert gróf ma délelőtt már meg is jelent audiencián őfelsége előtt. Délután Andrássyt fogadta a király. Andrássy a kihallgatás után Wekerlével tárgyalt.

Negyed 11 órakor Eszterházy Móric gróf volt miniszterelnököt fogadta őfelsége.

Budapest, jan. 25. A kormány tagjai minden lehetőet elkövettek, hogy maradásra bírják Ugron Gábor belügyminisztert, aki azonban ragaszkodott elhatározásához, hogy leteszi a belügyi tárcát. Most már bizonyos, hogy Tóth János lesz a belügyminiszter.

Budapest, jan. 25. A miniszterelnökségi palotában az éjszakába benyúló bizalmas megbeszélések folytak tegnap, amelyben döntöttek az új pártalakítás kérdésében. A tanácskozáson minden akadályt elhárítottak, úgy, hogy végkép megállapodtak a programban és a személyi kérdésekben. A program Andrássy és Apponyi teljes hozzájárulásával találkozott. Most már meg van hozzá a király hozzájárulása is.

Az új párt vezére Andrássy Gyula gróf.

A képviselőházban jan. 30-án vagy 31-én mutatkozik be az új párt.

„Az Est“ jelenti: Wekerle mai kihallgatásával dőlt el, hogy kik lesznek a kabinet új tagjai. Eseménye a kihallgatásnak, hogy **Vázsonyi lesz az új igazságügyminiszter**, Grecsák Károly magasabb bírói megbízatást kap.

Budapest, január 25. Ófelsége ma délelőtt kihallgatáson fogadta Szurmay báró honvédelmi minisztert, Csekonics Gyulát, Vojnich Sándor bárót, Lipthay Béla bárót, Károlyi Sándort, Edelheim Gyulát, Lers Vilmost és Sándor Lászlót.

Déli 12 órakor a király megreggelizett.

Befejezik a breszt-litovszki tárgyalásokat.

Czernin holnap utazik vissza.

Bécs, jan. 25. Czernin gróf külügyminiszter holnap, szombaton visszautazik Breszt-Litovszkba a béketárgyalások folytatására.

Az összes bécsi lapok, még az „Arbeiter Zeitung“ is nagy tetszéssel írnak a külügyminiszter beszédéről.

Stockholm, jan. 25. A munkástanács kongresszusa teljhatalmat adott Trockijnak, hogy fejezze be a breszt-litovszki béketárgyalásokat, amelyek jan. 29-én folytatódnak és valószínűleg be is fognak rövidesen fejeződni. Trockij is a béketárgyalásokra Breszt-Litovszkba utazik.

Az orosz-román háború.

Szófia, jan. 25. Galactól északnyugatra tovább folyik a harc a románok és az oroszok között.

A „Cambana“ szerint a románok éppen azt az orosz hadtestet akarták elfogni, amelyik annak idején Romániát a végveszélytől mentette meg. A 4-ik szibériai hadtest mintegy 3 ezer embere bolgár földre menekült, ahol kitűnő fogadtatásra talált.

Letartóztatják a pétervári románokat.

Genf, jan. 25. Hir szerint Trockij indítványára a népbiztosok elhatározták, hogy valamennyi Pétervárott és vidéken levő román állampolgárt letartóztatják.

Orlando Londonban.

Lugano, jan. 25. Orlando olasz miniszterelnök Párisból Londonba utazott.

Entente-álmom

Stockholm, jan. 16. Az entente kormányai foglalkoznak azzal az eszmével, hogy nem lehetne-e rábírni a monarchiát, hogy Olaszországnak területi engedményeket adjon Dél-tiroban.

A politika hirei.

Az új kabinet.

Budapest, jan. 25. Wekerle ma a király elé járult és előterjesztette az új kabinet listáját. Az új miniszterek holnap teszik le az esküt. Belügyminiszter Tóth János lesz. Miután Serényi gróf visszautasította a földmivelésügyi tárcát, Pallavicini örgróf vagy Bottlik államtitkár lesz a földmivelésügyi miniszter. Grecsák Károly egyelőre megmarad igazságügy miniszternek, de a választójavaslat megszavazása után Vázsonyi lesz az igazságügyminiszter. Pénzügyminiszter egyelőre Wekerle lesz. Február 10-ike után lesz Popovics Sándor bankkormányzó a pénzügyminiszter.

Ma a király kihallgatáson fogadta Wekerlét, Apponyit, Serényit, Tóth Jánost és Andrássyt.

Tisza Czernin beszédéről.

Budapest, január 25. Tisza István tegnap este a munkapártban elismeréssel emlékezett meg Czernin tegnapi beszédéről. Kijelentette, hogy a béketárgyalások dolgában hasonló álláspontot foglal el ő is, mint Czernin.

Csicserin a király előtt.

Bécs, jan. 25. A király tegnap kihallgatáson fogadta Csicserin altábornagyot.

Németország békehajlandósága.

— A kancellár válasza Lloyd Georgenak és Wilsonnak. —

Berlin, jan. 25. Haertling birodalmi kancellár a birodalmi gyűlés főbizottságának ülésén tegnap délután nagy beszédet mondott, amelyben válaszolt Lloyd Georgenak és Wilsonnak. Beszédje elején Lloyd George legutóbbi beszédével foglalkozott, majd citálja Carlyle Tamás történetírónak 1870-ben a Timeshez intézett levelét, amelyben ezt írja:

„Egyetlen népnek sincs olyan gonosz szomszédja, mint amilyen Németországnak volt Franciaország négy százévesztendő óta. Németország bolond lenne — írja a történetíró — ha nem gondolna rá, hogy elhatároló falat építsen saját maga és ilyen szomszéd között.”

Ezután a kancellár kijelentette, hogy ezen szavakat ő nem ismételte meg. Hasonlóan nyilatkoztak ugyanakkor olyan organumok is, mint a Daily News.

Foglalkozik ezután Wilson legutolsó üzenetével. Ugy látszik ama tény, hogy annak idején visszautasítottuk Wilson kísérletét, hogy a pápai jegyzékre adott válaszában a német kormány és a nép között viszályt szítson, megtette hatását. **Egyértelmű visszautasításunk Wilsont helyes utra terelte.** Már nem beszél autokratikus német kormányról, amely elnyomja a német népet. A Hohenzollerek elleni támadásai is elmaradtak.

Részletesen foglalkozik ezután Haertling a Wilson által felhozott 14 ponttal. **Megállapítja, hogy mi leghamarabb hozzájárulhatunk ahhoz, hogy a titkos diplomácia eltöröltessék,** miután az Ausztria-Magyarországgal kötött szövetség 1889 óta az egész világ előtt ismeretes volt, míg az entente támadó szövetsége csak a háború folyamán vált ismeretessé.

A tengerek szabadságát Németország is a jövő egyik legfontosabb követelésének tekintette. Itt tehát nincs közöttünk nézeteltérés.

A gazdasági háborút, amely a mostani háború után folytatódna, **mi épp úgy elítéljük, mint Wilson.** A fegyverkezések korlátozása mindenképpen diskutabilis. Az összes európai államok háború utáni pénzügyi helyzete a leg- határozottabban előfoga mozdítani a kérdés kielégítő megoldását.

A gyarmati viszályok elintézésének a Wilson által felállított alapelve, gyakorlati keresztülvitele némi nehézségbe fog ütközni. Elsősorban Angliának jut szerep, hogy miképpen barátkozzék meg szövetségeseinek javaslataival.

A hatodik pontot — miután az entente visszautasította, hogy Oroszország és a központi hatalmak által megállapított határidőn belül csatlakozzék a tárgyaláshoz — a központi hatalmak nevében **visszautasítja.**

Az orosz területek kiürítését illetően, mindennemű utólagos beavatkozást kerülve, reméli, hogy sikerülni fog az orosz kormánnyal jó eredményre jutni.

Belgium erőszakos csatolása Németországhoz, sohasem alkotta a német politika programját. Franciaország megszállt részei értékes kizárólagot jelentenek kezünkben. Ezen terület erőszakos csatolása nem alkotja egy részét sem a hivatalos német politikának. A kiürítés feltételei Németország és Franciaország között állapítandók meg. **Hangsúlyozom, hogy birodalmi terület lemondásáról sohasem és egyáltalában nem lehet szó.**

A 9., 10. és 11-ik pontok kizárólag Magyarország—Ausztria politikai érdekei. Törökország integritása, fővárosának biztonsága, a német birodalomnak is fontos létérdeke. Törökország mindenkor számíthat támogatásunkra.

Lengyelországra vonatkozólag kijelenti, hogy miután a központi hatalmak felszabadították az orosz uralom alól, ilyképpen magunknak vindikáljuk a jogot Lengyelország jövőbeli helyzetére nézve.

Megegyezünk Wilson által az utolsó pontban említett dologra, t. i. hogy a népek szövetségének alapját vizsgálát tárgyává tenni, ha megelőzőleg már az összes függő kérdéseket szabályozták.

Ezután újból Lloyd George beszédével foglalkozott. Megállapítja, hogy ellenségeink már nem akarnak bennünket megsemmisíteni, de ezért mohón sandítanak országunk és szövetséges országaink népei felé. **Figyelmezteti az ententeot, hogy katonai helyzetünk sohasem volt olyan fényes mint most. Hadseregünkben a harci kedv törhetetlen. Ha ellenségeink a háború folytatására kényszerítenek, viselniük kell az abból eredő következményeket. Ha azonban ellenfeleink hajlandók a békére, úgy revídiálniuk kell a békeprogramjukat. Tartós béke addig lehetetlen, amíg Németország integritása megóva nincsen.** Összetartásra hívja fel végül a német népet, mert csak így lehet jó és tartós békét elérni.

Berlin, január 25. A kancellár beszédét általában nagy tetszéssel fogadták és nyomban megindult a beszéd feletti vita, amelyben résztvettek Tribora centropárti, Scheidemann szocialista, akik elismeréssel nyilatkoztak a kancellár békehajlandóságáról.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, január 24.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

A helyzet változatlan.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, január 24.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Nem történtek különösebb események. Gyalogságunk élénk felderítő tevékenysége az arcvonal számos helyén foglyokat eredményezett. A Bösinghe Stadeni vasutvonaltól északra hat géppuskát zsákmányoltunk.

KELETI HARCTÉR:

Nincs újság.

MACEDON ARCVONAL:

Egyes szakaszokban tüzérségi tevékenység. A Doiran-tótól délre nyugatra meghiusult egy angol előretörés.

OLASZ HARCTÉR:

A helyzet változatlan.

Ludendorff.

A felemelt hadisegély.

Nagybecskerek, január 25.

A „Torontál“ már ismételt megemlékezett a felemelt hadisegélyről, de mert közlései a hadisegélyekben a segély folyósításának időpontjára nézve hiu reményeket kelthetnek, szükségesnek tartom, hogy közelebbről tájékoztassam az érdekelteket az új hadisegély-rendeletéről.

Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy eddig csak a rendelet jelent meg a felemelt hadisegélyekről, de a szükséges nyomtatványokat a miniszterium még nem küldötte el, addig pedig a rendelet végrehajtását megkezdeni nem lehet. Hogy mikor készülnek el a nyomtatványok és mikor érkeznek le, az — tekintettel a mai nagy papirhiányra — bizonytalan. A legszükségesebb összeirási íveket már külön megrendeltük és mihamarabb azok elkészülnek a legnagyobb gyorsasággal fogjuk megkezdeni az összeírást, ami bizony meglehetősen hosszú időt fog igénybe venni, mert mintegy 2500 családról kell új, sok pontból álló, az eddig eltérő összeirási ívet felvenni, a bevaltoztatásokat lehetőleg a helyszínen, környezettanulmányozás alapján pontosan és lelkiismeretesen felülvizsgálni, hogy annak alapján a véleményező-bizottság megtehesse indokolt javaslatát. A felemelt segélyek folyósításának elhúzódása az érdekeltekre annyiban nem jár veszteséggel, mert a segélyt 1917 november 1-től visszamenőleg megkapják, az azóta felvett régi összegű hadisegélyek levonásával.

A véleményező-bizottság 5 tagját Nagybecskereken nem a városi tanács, hanem a képviselőtestület választja a város lakosai közül nemre való tekintet nélkül, ezenkívül helyet kap a bizottságban szavazati jog nélkül 2 hadisegélyes is. A véleményező-bizottság javaslatát a polgármesterhez terjeszti be, aki ennek alapján hozza meg határozatát. Határozata ellen fellebbezésnek van helye az alispán elnöklése alatt működő felszólamlási bizottsághoz. Ezen bizottság 8 tagját a törvényhatósági bizottság választja a megye lakosai közül ugyan-

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Szombaton, január hó 26-án két előadás: 5 és fél 9 órakor.

Vasárnap, január hó 27-én négy előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Telefon 330.

Akik kétszer halnak meg.

Mély hatású tragédia 4 felvonásban. A főszerepben a világhírű Alvin Neuss.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szombat, jan. 26-án: Vasárnap, jan. 27-én:

A magyar filmek remeke!

Peleskei nótárius

Gaál remekműve filmen!

Előadások: Szombaton 5 és fél 9 órakor.
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölve 1-50 K, I. hely
1-10 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.csak nemre való tekintet nélkül. *Határozatai végérvényesek, ellene fellebbezésnek helye nincs.*

A hadisegélyben részesülők részére a polgármester fizetési ívet állít ki, melynek alapján a városi pénztár teljesíti a kifizetéseket.

Az új rendelet nemcsak a hadisegély összegét emeli fel, hanem kiterjeszti a segélyben részesülők kategóriáit is, nevezetesen ezentúl segélyben részesíthetők a tényleges katonai szolgálatot teljesítők családtagjai is, a nevelt gyermek, a nevelő szülők. *Segély jár a törvénytelen feleségnek is, ha a bevonultal való együttélésből gyermek született, vagy ha a nő betegség vagy egyéb okból munka- és keresetképtelen.* Mig eddig csak a legénységi állományú hadbavonultak családtagjai részesülhettek segélyben, *ezentúl a tisztek azon családtagjai is kaphatnak segélyt, akik a katonaság részéről családi illetményben nem részesülnek.* A ma érvényes szabályok szerint csupán a feleség és gyermekek kapnak családi illetményt.Ujítás az új rendeletnek az is, hogy *ház- tulajdonosok is kaphatnak lakbérsegélyt, ha saját házukban laknak, ha a ház olyan adóssággal van túlterhelve, amely a bevonulás előtti időből származik és telekkönyvileg be van kebelezve.*

Sok perpatvarnak veszi elejét azon intézkedés, hogy egy bevonult után esetleg két fizetési ív is adható ki, pl. a feleségnek és a szülőknek külön-külön.

Lakhelyváltozás esetén az eljárás az eddiginél sokkal egyszerűbb, mert az új lakóhelyen is az eredeti fizetési ív alapján fizetik ki a segélyt, ha a távozás az eredeti lakhelyen be lett jelentve.

Amidőn azonban az új rendelet a segélyezést ily széles alapokra helyezi, ismételt és nyomatékosan elrendeli, hogy *csak azok részesülhettek segélyben, akik arra tényleg és föltétlenül rá vannak szorulva és kizárja azokat, akik magukat és családjukat saját vagyonuk jövedelméből vagy saját keresetükből eltartani képesek és főleg azokat, akiknek módjukban állana, hogy viszonyaiknak megfelelő munkát vállaljanak, de azt munkakerülésből nem teszik.* Ennek hatályosabb keresztülvitele céljából joga van minden városi lakosnak felszólamlással élni a tudomására jutott indoklatlan segélyezések ellen a polgármesternél, aki ezen felszólamlásokat határozathozatal céljából a vármegyei felszólamlási-bizottsághoz terjeszti fel.Aki a hadisegély összegére befolyással bíró körülményekre nézve tudva valótlan adatokat mond be, vagy adatokat elhallgat, ugyszintén aki a megállapított hadisegélyek beszüntetését vagy leszállítását maga után vonó körülményt a hatóságnak haladéktalanul be nem jelent, *kihágást követ el és amennyiben cselek-*

ménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Havas Dániel,
városi számvevő.

HIREK

— **Kinevezés.** A kultuszminiszter ifj. Hegedűs János végzett bölcészt a X. fiz. osztály 3. fokozatába kir. tanfelügyelőségi tollnokká nevezte ki és szolgálattételre *Torontál vármegye* kir. tanfelügyelőségéhez rendelte.— **Áthelyezés.** A kultuszminiszter Téthy József negyventkilési áll. polg. iskolai rendes tanítót jelenlegi minőségében a hatvani áll. polg. iskolához helyezte át.— **A torontáli hadisegély felszólamlási bizottság.** A hadisegélyek újabb megállapítása ügyében a honvédelmi miniszteri utasítás a hadisegély ügyekben a fellebbezések és felszólamlásokat a hadisegély felszólamló bizottsághoz utalja. A vármegye törvényhatósága tegnapi ülésén választotta meg ezt a bizottságot, amelynek tagjai lettek dr. *Annau Ernő, dr. Gyortyevits Mihos, Holcz Ferenc, Krumenacker István, Loch Jakab, dr. Pollák Győző, dr. Várady Imre.*— **A nagybecskerek zenekezdők egyesülete** január 26-án, szombaton d. u. 6 órakor rendezi második zenedélutánját, a zeneegylet helyiségében (rég. törvényszék). Előadó: *Griffel Lajos* bégafői lelkész. Előadatok: *Händel* Esdrus sonata. *Leclair* sonata. *Pietro Locatelli*, Sonata da Camera (g. moll). Ezenkívül több kisebb zenemű kerül előadásra. Belépőjegy 1 korona, melynek egy része jótékony célra fordítatik.— **Retta a „Pestben“.** Élvezetes művészi mutatónyokban volt részök azoknak, akik tegnap este végignézték a „Pest“-ben Retta Fregoli műsorát. Retta nem közönséges vásári kökér, hanem igazi művészember, aki a világ- városok színpadjain aratott már jelentős sikereket. Ma este utoljára lép fel új műsorral, amelyen szerepelnek Fregoli mutatónyok is. Belépődíj 3 korona.— **Tengeri fürdőzés** — januárban. Raguzából Dalmácia e tündéri fekvésű városából jelentik, hogy ott langyos, sőt meleg napok járnak. A nyílt tengerben igen kellemes a fürdés, ami után a fürdőzők kitepednek a tengerpart homokjára és élvezik a nap jóleső melegét.— **Az orosz gyerekek.** A napokban beállított egyik ügyvéd irodájába egy jóképű falusi paraszt menyecske, — karján egy pufók, pompás, csillogó szemű pici gyermekkel. Kérde tőle az ügyvéd:— Mi járatban van jó asszony?
— Egy tanácsot kérek tekintetes urtól.
— No, mi baj van?
— Hát — instálom ez a kis gyerek itt ni...
— Talán az apja nem jól viseli magát?
— Dehogyan — instálom — nagyon jó ember az, becsületes, munkás... nincs több olyan derék orosz fogoly az egész országban...
— Micsoda? Ez a gyerek egy orosz fogoly?
— Persze, hogy azé. Hát mi van abban?
Az uram már három éve meghalt a háborúban...
— Jó, jó... hát mit akar voltaképpen jó asszony?
— Instálom tekintetes urát... azt tesszen nekem megmondani, mit csináljak én ezzel a gyerekekkel, ha nemsokára már beszélni kezd és el kezd oroszul beszélni, osztán én nem értem meg a beszédit?...— **Elítelt harisnyadrágítók.** *Alacs Zsuzsanna és Gyurász Pálné* felsőaradii lakosok összevásároltak Nagybecskereken 50 pár házilag készített téli női harisnyát párját husz koronáért, hogy azt Bácskába vigyék, ahol használnak akarták tovább adni. A rendőrség tudomást szerzett a harisnyavásárról, a két asszonyt fejenként 3 napi elzárásra és 50 korona pénzbírságra ítélte, mivel nem az első esetben követtek el hasonló kihágást. Elrendelte a

rendőrség a harisnyák elkobzását, azokat a Szociális Misszióknak adták el a beszerzési áron.

— **Aki eladta a tengeriját.** *Mátics Ráda* farkasdi lakos 3 métermázsza tengerit hozott be a városba eladás végett. Miután a tengeri zár alatt van, a rendőrség azt elkobozta, *Máticsot* pedig elítélte 2 napi elzárásra és 30 kor. pénzbírságra. A tengerit a Hadi Terménynek adták át.

A Szociális Misszió évi jelentése.

(Folytatás.)

Az erdélyi menekültek támogatása.

Midőn a múlt év augusztusában mindannyian vágyódó lélekkel sóhajtoztunk a nap után, amely a békét lenne hivatva meghozni, váratlanul és megdöbbentő riadalmat okozva, kelt szárnyaira a hír, hogy román szomszédaink beleavatkozva a világégésbe, szenvedésünk megpróbáltatásunk napjait nemcsak meghosszabbítják e tényekkel, de mindent rombolva, menekülésre készítetik annyi nemes véréinket, akik nemcsak vagyonukban, hanem saját testükben is érezték a háboru borzalmaikat.

Futva jöttek körünkbe erdélyi véreink, az ellenség zsákmányára hagyva hátra mindazt, amit egy élet szorgalmas munkája által szereztek s kart kitarva esdekelték hozzánk testvéri jobbért, szerető szívért, segítségért.

Társulatunk meleg szeretettel karolta fel szerencsétlen honfitársaink ügyét és a Misszió Társulat hölgyei megérkezésük után azonnal felkeresték a Brassómegeből ide utalt menekülteket, akik az Eötvös-utcai iskolában voltak elhelyezve.

Felruházás. Természetbeni adományokkal Nagybecskerek város nemes társadalma lehetővé tette, hogy minden egyént elláthattunk egyszeri váltásra való fehérművel. A hideg beálltával pedig meleg alsó ruhát osztottunk szét az egy szál ruhában didergő földönfutók között.

Dr. Deák Vidor főkapitány kérésére mintegy 12.000, szóval tizenkettőezer korona értékű cipőt, ruhát, Jäger alsó ruhát, fehérműt, kabátot vásároltunk a kormány számlájára.

Nagybecskerek város főkapitánya az ellátásukhoz szükséges élelmiszerek beszerzését hatóságilag eszközölte s a kis telep részére közös konyhát állított fel, ahol a felügyeletet a Misszió hölgyei gyakorolták. Az iskolaév megkezdésével szükségessé vált az épület kiürítése s a közös főzést be kellett szüntetni. A fent nevezett hatóság ingyen tejet, a Misszió nagyobb mennyiségű cukrot adományozott a több gyermekes családoknak s gondoskodott arról, hogy a főbb élelmiszerek tovább is beszerzési áron álljanak az erdélyiek rendelkezésére.

Szívünk melegével támogattuk a leendő anyákat. A szülés idejére a helybeli kórházban helyeztük el őket s kisdedeiket pólyával, párnával és gyermekruhával láttuk el. Négy fiú közbenjárásunkra a r. k. árvaházban kapott csekély díj mellett teljes ellátást heteken át, míg édes anyjuk gyermekágyban feküdt. A menekülteknek itt született 9 gyermekét láttuk el a legszükségesebb gyermekkeleplegyével.

A tanköteles gyermekeket kérésünkre ingyen tankönyvekkel láttuk el a helybeli áll. elemi iskolák igazgatói.

Mindennap meglátogattuk szenvedő testvéreinket. Szeretettel intéztük el ügyes-bajos dolgaikat. Sok esetben kiszolgáltuk a menekülési segély folyósítását. Vigasztaltuk, bátorítottuk a csüggedőket. Levelezésüket közvetítettük, tudakozódtunk elszakadt rokonaik után s a legtöbb esetben sikerült is a családtagokat egy helyre telepíteni. Még a harcra váró apákat is értesítettük családjuk helyzetéről.

Megtettünk minden lehetőt, hogy követhessük az Úr Jézus tanítását. Adtunk az éhezőknek ételt, a mezíteleneknek ruhát, a szomorúaknak vigaszt. Soha charitatív munka nagyobb örömet nem okozott. Megtettük kötelességünket akkor is, mikor ultra készültek védeenceink. Leirhatatlan örömmel indultak haza s könnyes szemmel bucsúztak ideiglenes otthonuktól. Gyakran keresnek fel soraikkal. Egy csernátfalusi asszony arról értesít, hogy halottnak vélt urát életben találta, aki oly hosszú távollét után keblére ölelhette négy szép fiát s itt született leánykáját. A jó Isten nem akarta, hogy öt kis gyermek maradjon árván, írja a szegény csángó asszony s hálát mondva Nagybecskerek városának jóságos gondoskodásáért, azt kívánja „Ne adjon az Isten több ilyen faradtságot a Szociális Missziótársulat hölgyeinek“.

Malomipari és Áruforgalmi R.-t.

Budapest, V., Gizella-tér 3.

Sürgőny cím: Malombank.

Telefonszám 134-94.

67

Konyhakerti magvakat

míg a készlet tart

napi áron szállítunk.

A nagy maghiányra való tekintettel, rendelések csak a beérkezés sorrendjében vehetők figyelembe.

Csirképességért, tisztaságért szavatolunk.

Karácsony ünnepe.

Növédelmi irodánkba karácsony előtti napon délelőtt huszonnégy szegény gyermek gyülekezett, ahol társulatunk tagjai várták őket meleg szeretettel. Rövid imádság és ének után, kiosztottunk tizenkét gyermeknek új cipőt és süteményt, másik tizenkét gyermeknek pedig kalácsot, süteményt és egy-egy pár kolbászt; így legalább egy ünnepnapra az egész családnak jutott bőséges ebéd.

Néhány apró játék és cukorka is jutott valamennyinek, hölgyeink adományából és gyűjtéséből.

Raggyogtak a gyermekek szemei, midőn ajándékaikkal megrakodva távoztak. Mi pedig avval a jól eső érzéssel vártuk az ünnepet, hogy huszonnégy szegény hajlékba a mi adományaink által jutott egy kis öröm.

Cipőműhely.

A háboru által előidézett sok anomalia között egy igen nehéz dologgal is meg kellett küzdenie társulatunknak. A tavalyi nedves, zimankós tél magával hordozta a sok gyermekbetegség pusztító csiráját és ez ellen pedig védekezni kellett. A gyermekeket nem csak meleg ruhával és élelemmel, de lábbelivel is el kellett látni. A lábbelivel való ellátásuk azonban igen nehéz volt. A talpbőrt a katonaság a maga számára elrekvirálta; felsőbőr a városban alig volt található; a kész cipőért pedig a kereskedő oly horribilis árt kért, hogy azt fiatal társulatunk anyagi helyzete nem bírta volna el. A cipőhiányon azonban sürgősen segíteni kellett, mert ha a szegény gyermekeket olcsó, vagy ingyen lábbelivel ellátni nem tudjuk, működésünk eredménye igen hiányos lett volna.

A kérdést olyképpen oldottam meg, hogy elhatároztuk egy cipőműhely felállítását és nyomban megindítottuk a tárgyalásokat annak gyakorlati megvalósítására. A tárgyalás eredménye az volt, hogy nemes adakozók áldozatkészsége folytán hamarosan beszerezhettük a szükséges szerszámokat és néhány bőrt, úgy hogy a cipőműhely üzemét ez évi január hó 15-én meg is kezdte.

A munkások, orosz hadifoglyok, akiket a vármegyei munkabizottság rendelkezésünkre bocsájtott, a munka vezetője pedig: Frank Jenő úr.

A cipőműhely új cipőket állít elő egyeseknek rendes áron, az arra rászorultaknak pedig mérsékelt áron, továbbá csinál különféle javításokat, hasonlóképpen rendes és mérsékelt áron. Ezzel elértük azt, hogy a befolyt összegből bizonyos nyereség is mutatkozott, melyből felső- és talpbőröket szereztünk be azon célból, hogy a szegényeknek ingyen cipőt csinálhassunk.

E rövid statisztika, melyet alább táblázatban bemutatni, igazolni fogja a kérdés helyes és gyakorlati megoldását:

A műhely fenti idő alatt készített:

Új cipőt összesen 141 darabot, ebből 56 férfi és 85 nőit, fejelést és talpalást összesen 77 darabot, ebből 29 férfi és 48 nőit. Kisebb javítást összesen 154 darabot, ebből 86 férfi 67 nőit, csupán talpalást összesen 304 darabot, ebből 148 férfi és 156 nőit, papucsot összesen 7 darabot, ebből 2 férfi és 5 nőit, ingyen cipőt összesen 110 darabot, ebből 42 férfi és

68 nőit, melynek értéke a számadásban párját 40 koronával véve, kitesz összesen 4400 koronát.

A műhelyben úgy az új munkát, mint a javításokat is csak utalványra készítik el és ezuttal egyszersmind megállapítja a Misszió elnöke a rendelő vagyoni viszonyaihoz mérten azt az árat is, amit a rendelő az új cipőért, vagy a javításért fizetni tartozik. Az új cipők ára mérsékelt és méltányos összegben lesz kiszámítva, a szegénysorsuaknak pedig legnagyobb részét önköltségáron dolgoztatunk. De még így is marad annyi tisztajövedelme a műhelynek, hogy abból a szegény gyermekeknek tekintélyes számú ingyen cipőt tudunk előállítani.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a cipész-műhely jövedelme azért olyan tekintélyes, mert a bőrkereskedőktől gyakran kapunk bőradományokat, a helyiséget ingyen kapjuk és az üzletvezető is díjlanul dolgozik.

(Folytatjuk.)

Nem lesz kóborcigány.

Összeírják és munkába fogják őket.

Nagybecskerek, jan. 25.

Ugron Gábor belügyminiszter rendelete küldött Nagybecskerekre, melyben adakokat kér, hogy a város területén mennyi cigány él, mert a cigánykérdést, amely a közigazgatásnak már rengeteg munkát, bajt és kellemetlenséget szerzett, végre teljesen az idők követelményeinek megfelelően rendezni kívánja. A belügyminiszternek e kérdés megoldásánál, amelynek már a háboru követő békés időket akarja előkészíteni, amikor minden munkákra szükség lesz, nagy segítségére volt az a törvényjavaslat, amelyet miniszteriumában már készen talált.

A cigánytörvényjavaslat tartalmáról amelyet évek után kiástak a feledésből, a "Torontai" a következő részleteket szereztte:

A törvényjavaslat feldolgozásánál két szempont volt irányadó: 1. a kóborlás teljes rendezése, 2. polgárosítani a cigányokat. Az ehhez vezető módokat már megtalálták és erős a remény, hogy ennek sikerrel fognak érvényt szerezni a gyakorlatban. Az tény, hogy a társadalom eddig azt hitte, hogy a cigányügy kérdésének rendezése teljesen megoldhatatlan. Csak hogy nem veszi figyelembe a társadalom azt, hogy az eddigi intézkedések valamenynyien az erőszak jegyében folytak le. — Ilyen alapon nem lehetett eredményt elérni.

Olyan tökéletes eredményt várnak ettől a törvényjavaslatától, hogy a cigányok, mint rendes lakossága az országnak, már a közterhekben is résztvegyenek. Kivételes törvényhatalom alkalmazását sem melőzhetik, ez azonban a humanizmus legmagasabb mértékét fogja magán viselni. A kóborcigányok száma természetesen a háboru alatt erősen megcsappant, mert őket is besorozták, a letelepültekkel pedig már sokkal kevesebb a baj, mert a letelepülés helyén erősen vigyáznak rájuk a közigazgatási hatóságok.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap zárva, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt szücszéki épületben. Nyitva naponta reggel 9-től d. n. 3 óráig.

A "Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyulete" nagybecskereki fiókjára minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadják befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. n. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Maglopta a barátját. Supicza Száva farkasdi napszámos, a múlt év november 30-án bejött Nagybecskerekre a katonasághoz felülvizsgálatra. Dolgának elintézésére után falujabeli embereket keresett, hogy azokkal kocsin hazamehessen. A Dúngyerszki-házban levő Sztaity Milán kocsmájában rá is akadt Adamov Milán, Veliszavlyev Milivoj, Jovanov Nika és Belity Andrea farkasdi földművesekre, akikkel leült iddogni. Négy-öt liter bor elfogyasztása után bementek a városba vásárolni, azután Supicza jóbarátjával, Adamov Milánnal egy kocsin elindult hazafelé. Écskán tul a kissé ittas Adamov kotorászni kezdett a zsebeiben és azon vette észre magát, hogy 1540 koronája eltűnt. Elkeseredésében neki akart menni a Bégának, de Supicza visszatartotta. Később utolérte őket Veliszavlyev Milivoj kocsija, amelyen két asszony ült. Ezek kifejezték abbeli gyanujukat, hogy talán Supicza lopta el a pénzt. Erre megmozdították Supiczát és tényleg meg is találtak nála egy darab ezer koronást, öt darab száz koronást és 2 darab husz koronást. Supicza azt állította, hogy ez a saját pénze, mire a hiszékeny Adamov visszaadta neki. Supicza erre behajtott Adamov kocsijával Farkasdra, a pénze elvesztésén buslakodó Adamov ott maradt az országúton. Csak másnap, mikor kijózanodott, tett feljelentést a csendőrségen, amely el is fogta az időközben Tamásiakra átszökött Supiczát. A pénzt is megtalálták nála. Most ítékezett felette a nagybecskereki kir. törvényszék. Lopás büntetéseért egy évi börtönrre ítélték. Supicza fellebbezett az ítélet ellen.

§ Petróleum helyett víz. Gruin Zsiváné melencei asszonyt csalásért jelentette fel egy csirkékofa, azért, mert 3 darab csirkét kicsalt tőle azzal az ürüggyel, hogy érte 3 liter petróleumot ad. Gruinné adott is 3 petróleumos üvegben valami folyadékot, amiről kiderült, hogy közönséges víz. A büntetőjárásbírósa ma csalásért nyolc napi fogházra ítélte Gruin Zsivánét, aki fellebbezett.

Csak Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

felülmúl minden külföldi gyártmányt.

Huszonöt éves hadmentes fiatal ember bármily tisztviselői állást vállal január 31-ével.

Szíves ajánlatok "Biztos jövő" jelígre a kiadóhivatalba kéretnek. 98

Egy majdnem új
fürdőkádbeladó.

Cím a kiadóban.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.